

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

2003 m. gegužės 13 d. Nr. 1030-32-87
Vilnius

Santrauka

Krašto apsaugos ministerijai programoms vykdyti 2002 metais buvo skirta 642 801 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, iš kurių 532 971,6 tūkst. Lt skirti paprastosioms išlaidoms ir 109 829,4 tūkst. Lt nepaprastosioms išlaidoms.

Vykdamas Krašto apsaugos ministerijos 2002 metų biudžeto sąmatą, buvo gauta 634 348,1 tūkst. Lt asignavimų, iš kurių iki metų pabaigos liko nepanaudoti ir grąžinti į biudžetą 95,1 tūkst. Lt. Negauti asignavimai sudaro 1,3 procento patikslintos sąmatos. Krašto apsaugos ministerijos kasinės išlaidos sudarė 634 338,8 tūkst. Lt, faktinės – 629 009,3 tūkst. Lt..

Krašto apsaugos ministerijos įstaigos, vykdydamos kai kurias programas, nesilaikė Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. 5 dalies reikalavimo iš asignavimų valdytojo gautus biudžeto asignavimus naudoti tik pagal asignavimų valdytojo patvirtintas išlaidų sąmatas.

Lietuvos kariuomenės Vakarų karinės apygardos, šios apygardos Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Kęstučio motorizuoto pėstininkų bataliono, Karinių oro pajėgų štabo bei Pirmosios ir Antrosios aviacijos bazių buhalterinė apskaita tvarkoma nesilaikant Buhalterinės apskaitos įstatymo bei Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos reikalavimų. Šiuose Lietuvos kariuomenės daliniuose nepakankama vidaus kontrolė mitybos, aviacinio kuro išlaidų apskaitos bei mokesčių mokėjimo srityse. Pirmojoje ir Antrojoje aviacijos bazėse aviacinio kuro apskaita buvo tvarkoma nesilaikant Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 270 patvirtintos Naftos produktų, biokuro, bioalyvos ir kitų degių skystų produktų gabenimo ir laikymo kuro talpyklose tvarkos ir apskaitos taisyklių, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 792 patvirtintos Atsargų laivams ir orlaiviams tiekimo tvarkos bei krašto apsaugos ministro 1998 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 1395 patvirtintų Degalų, tepalų, specialiųjų skysčių ir techninių priemonių apskaitos nuostatų atskirų punktų reikalavimų.

Audito pavedimas

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijoje auditas atliktas pagal Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 3-ojo departamento direktoriaus V. Budriūno 2002 m. rugsėjo 3 d. pavedimą Nr. 1030-32.

Šioje ataskaitoje taip pat pateikiami apibendrinimai audito, atlikto:

- Lietuvos kariuomenės Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino štabo batalione, Mokymo ir doktrinų valdyboje, Generolo Adolfo Ramanausko karių profesinio tobulinimosi centre, Karo policijoje, Finansų ir turto tarnyboje, Motorizuotoje pėstininkų brigadoje „Geležinis Vilkas,,. Auditas atliktas pagal Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 3-ojo departamento direktoriaus V. Budriūno 2002 m. liepos 4 d. pavedimus Nr. 1030-12, 13, 14, 15, 16, 17.

- Lietuvos kariuomenės Vakarų karinės apygardos ir šios apygardos Butigeidžio dragūnų batalione. Auditas atliktas pagal Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 9-ojo departamento direktorės M. Gudaitytės 2002 m. birželio 19 d. pavedimus Nr. 1090 - 40 ir Nr. 1090 - 41;

- Lietuvos kariuomenės Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Kęstučio motorizuotoje pėstininkų brigadoje. Auditas atliktas pagal Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 9-ojo departamento direktorės M. Gudaitytės 2002 m. birželio 19 d. pavedimą Nr. 1090 - 42

- Lietuvos kariuomenės Karo medicinos tarnyboje ir Karinių oro pajėgų štabe. Auditas atliktas pagal Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 8-ojo departamento direktorės A. Dragašienės 2002 m. liepos 15 d. pavedimus Nr. 1080 - 46 ir Nr. 1080 - 47 ;

- Karinių oro pajėgų Pirmojoje ir Antrojoje bazėse. Auditas atliktas pagal Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 10-ojo departamento direktoriaus V. Šukio 2002 m. liepos 10 d. pavedimus Nr. 1100-46 ir Nr. 1100-47;

- Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje. Auditas atliktas pagal Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 3-ojo departamento direktoriaus V. Budriūno 2002 m. rugsėjo 3 d. pavedimą Nr. 1030-33.

Audito užduotis

Audituojamu laikotarpiu krašto apsaugos ministras buvo L. Linkevičius, viceministras .J. Gečas, ministerijos valstybės sekretorius V. Sarapinas. Finansų ir biudžeto departamentui vadovavo direktorė plk. lt. L. Lajauskienė, o nuo 2003 metų sausio mėn. – mjr. I. Naruševičienė. Krašto apsaugos ministerijos Buhalterinės apskaitos skyriaus viršininkė buvo R. Kybartienė. Auditas Krašto apsaugos ministerijoje atliktas žinant ministerijos vadovybei bei dalyvaujant

Buhalterinės apskaitos skyriaus specialistams. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos adresas – Totorių g. 25/3, 2001 Vilnius, kodas 8860275

Lietuvos kariuomenės vadas – gen. mjr. J. Kronkaitis, Finansų ir turto tarnybos viršininkė - mjr. L. Vytytė. Auditas Lietuvos kariuomenės daliniuose atliktas žinant Lietuvos kariuomenės vadui, Finansų ir turto tarnybos viršininkei, audituotų dalinių vadams ir dalyvaujant Lietuvos kariuomenės Finansų ir turto tarnybos buhalterinės apskaitos specialistams, paskirtiems tvarkyti šių dalinių apskaitą. Lietuvos kariuomenės adresas – Šv. Ignoto 8/29 a, 2001 Vilnius, kodas 8873267.

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos viršininkas – plk. A. Vaičeliūnas, Finansų tarnybos viršininkė – A. Duobienė, Finansų tarnybos viršininko pavaduotoja – vyriausioji buhalterė – S. Banytė. Auditas Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje atliktas žinant akademijos vadovybei. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos adresas – Šilo g. 5a, 2055 Vilnius, kodas 1195904

Ši ataskaita yra sudėtinė Valstybės kontrolės išvados, teikiamos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apskaitos, dalis. Audituojami metai – 2002.

Audito užduotis – atlikti Krašto apsaugos ministerijos 2002 - ūjų metų finansinės atskaitomybės auditą ir remiantis audito išvadomis, pareikšti nuomonę apie šią finansinę atskaitomybę.

Audito tikslas – nustatyti, ar Krašto apsaugos ministerijos finansinės ataskaitos parodo tikrą bei teisingą būklę ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, bei atlikti 2002 metų finansinės atskaitomybės ir sandorių auditą, apimančią teisės aktų laikymosi priežiūrą.

Ši ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje. Ši išvada bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Audito atlikimo tvarka ir audituojamos sritys

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais ir audito planais. Audito metu testais buvo tikrinami duomenys, patvirtinantys finansinėje atskaitomybėje pateiktas sumas.

Audito metu buvo įvertinti Krašto apsaugos ministerijos naudojami apskaitos principai, vadovybės atlikti reikšmingi skaičiavimai ir visas finansinės atskaitomybės pateikimas.

Siekiant sumažinti audito riziką, buvo iširta vidaus kontrolė ir įvertintas jos patikimumas darbo užmokesčio, ilgalaikio turto, trumpalaikio turto ir atsargų, pinigų kasoje ir banke, butpinigių skyrimo ir mokėjimo, išlaidų reprezentacijai, išlaidų komandiruotėms, atsiskaitymų su materialiai atskaitingais asmenimis srityse. Siekiant įgyvendinti atliekamo audito tikslus buvo atliktos savarankiškos procedūros darbo užmokesčio, įnašų socialiniam draudimui, ilgalaikio ir trumpalaikio turto, išlaidų komandiruotėms, mitybai, maistpinigiams ir butpinigiams, kitų išlaidų

darbams, prekėms ir paslaugoms išlaidų srityse. Nustatyta, ar asignavimai naudojami pagal patvirtintas išlaidų sąmatas, ar išlaidos padarytos teisės aktų nustatyta tvarka. Atliktos audito procedūros Krašto apsaugos ministerijos (išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikaciją centrinės ir savivaldybių institucijos), Lietuvos kariuomenės ir Karo akademijos 2002 metų finansinės atskaitomybės teisingumui patikrinti.

Auditoriai neatsako už Krašto apsaugos ministerijos Išlaidų sąmatos vykdymo balanso 2002 m. sausio 1 dienai likučių teisingumą, nes 2001 metais neatliko šios atskaitomybės audito. Valstybės kontrolė 2001 metais vertino finansines atskaitomybes ir asignavimų naudojimą patvirtintoms programoms vykdyti Krašto apsaugos ministerijoje (išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikaciją centrinės ir savivaldybių institucijos), Lietuvos kariuomenės Karinėse jūrų pajėgose, Krašto apsaugos savanorių pajėgų štabe bei atskirose savanorių pajėgų rinktinėse. Auditoriai taip pat negali patvirtinti Krašto apsaugos ministerijos metinės 2002 metų inventorizacijos duomenų teisingumo, kadangi visai nedalyvavo arba dalyvavo tik dalinėse kai kurių Lietuvos kariuomenės dalinių metinėse inventorizacijose.

Krašto apsaugos ministerijos finansinės veiklos rezultatai

Krašto apsaugos ministerija 2002 metais vykdė dvylika programų. Programos finansuojamos iš valstybės biudžeto. Pagal patvirtintą patikslintą biudžeto išlaidų sąmatą Krašto apsaugos ministerijai programoms vykdyti buvo skirta 642 801 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, iš kurių 532 971,6 tūkst. Lt skirti paprastosioms išlaidoms ir 109 829,4 tūkst. Lt nepaprastosioms išlaidoms. Pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnius didžiausia dalis – 41,6 procento – skirti darbo užmokesčiui ir įnašams socialiniam draudimui. Lyginant sumas, reikšmingi asignavimai skirti mitybai, transporto išlaikymui bei paramai šeimoms.

Vykdam Krašto apsaugos ministerijos 2002 metų biudžeto sąmatą buvo gauta 634 348,1 tūkst. Lt asignavimų, iš kurių iki metų pabaigos liko nepanaudoti ir grąžinti į biudžetą 95,1 tūkst. Lt. Mokėjimo kortelėse metų pabaigoje liko 9,3 tūkst. Lt biudžeto lėšų likutis, skirtas komandiruočių išlaidoms, kuris grąžintas į biudžetą po 2003 m. sausio 10 dienos. Negauti asignavimai sudaro 1,3 procento patikslintos sąmatos.

Kasinės išlaidos sudarė 634 338,8 tūkst. Lt. Faktinės Krašto apsaugos ministerijos išlaidos sudarė 629 009,3 tūkst. Lt. Debitorinio įsiskolinimo likučių padidėjimas 2002 metų pabaigoje sąlygojo tai, kad kasinės išlaidos viršijo faktines išlaidas.

Pagrindiniai Krašto apsaugos ministerijos finansinės veiklos rezultatai pagal vykdytas programas pateikiami 1 lentelėje.

KAM finansinės veiklos rezultatai pagal vykdomas programas

tūkst. Lt

Programos pavadinimas	Patikslintas 2002 metų asignavimų planas	Gauti asignavimai	Kasinės išlaidos	Faktinės išlaidos
KA ministerija iš viso:	642801,0	634348,1	634338,8	629009,3
Sausumos pajėgos	215192,0	212127,3	212098,8	211292,7
Savanorių pajėgos	82761,0	82319,7	82319,5	83029,
Karinės oro pajėgos	65812,0	65175,9	65178,4	54496,6
Karinės jūrų pajėgos	28213,0	28079,0	28114,7	26898,3
Logistikos pajėgos	50547,0	50310,6	50312,9	54049,8
Karinės mokymo pajėgos	85112,0	84159,6	84143,4	85274,1
Centralizuotos tarnybos	45380,0	44245,3	44240,6	45173,6
Krašto apsaugos politikos formavimas ir įgyvendinimo organizavimas	25226,0	24646,7	24646,5	25070,5
Pensinis aprūpinimas	6600,0	6572,4	6571,8	6459,3
Visuomenės rengimas ginti valstybę	23938,0	23757,2	23757,8	24478,5
Specialioji paslaugų teikimo programa	1892,0	826,4	826,4	658,6
Paskolų, gautų valstybės vardu, grąžinimas	12128,0	12128,0	12128,0	12128,0

Krašto apsaugos ministerijos ilgalaikis turtas 2002 metais padidėjo 312 718 tūkst. Lt, iš kurių už 84 914 tūkst. Lt buvo įsigytas turtas biudžeto lėšomis, už 62 780 tūkst. Lt – iš Privatizavimo fondo lėšų ir už 52 308,8 tūkst. Lt paskolų lėšų. Trumpalaikis turtas padidėjo 98 006,4 tūkst. Lt, o atsargos - 57 412,2 tūkst. Lt.

Krašto apsaugos ministerijai patvirtintas patikslintas 2002 metams etatų skaičius buvo 15 573 etatai, iš kurių 7 777 profesinės karo tarnybos kariai. Nustatytas pradinės privalomos karo tarnybos karių skaičius – 4 985. Metų pabaigoje faktiškai buvo užimti 14 809 etatai (95,1 procento patvirtinto skaičiaus), iš jų 7 427 profesinės karo tarnybos kariai (95,5 procento patvirtinto skaičiaus). Metų pabaigoje faktiškai atlikti privalomąją pradinę karo tarnybą buvo pašaukti 4 687 kariai (94 procentai patvirtinto skaičiaus). Krašto apsaugos ministro 2002 m. rugsėjo 3 d. įsakymu Nr. 1354 laikinai buvo sustabdytas priėmimas į profesinę karo tarnybą ir į darbą krašto apsaugos sistemoje.

Krašto apsaugos ministerijos vykdomai Krašto apsaugos politikos formavimo ir jos įgyvendinimo organizavimo programai skirta 22 442,6 tūkst. Lt. iš jų, darbo užmokesčiui ir įnašams socialiniam draudimui – 12 840,1 tūkst. Lt. Gauti asignavimai ir kasinės išlaidos sudarė 21 908,0 tūkst. Lt. Programai vykdyti skirta suma sudaro 3,49 % Krašto apsaugos ministerijai skirtos biudžeto asignavimų sumos. Skirtus asignavimus Krašto apsaugos ministerija naudojo vykdyti šioms priemonėms: „Planuoti ir įgyvendinti gynybos politiką, , , „Planuoti, valdyti ir kontroliuoti

KAS išteklius, įgyvendinti sistemos plėtros programas, „Planuoti ir užtikrinti karinių užduočių vykdymą, „Išlaikyti KAM materialinę bazę, „Karinis atstovavimas ir tarnyba kariniuose štabuose, .

Krašto apsaugos ministerija vykdė šias programas: Sausumos pajėgos – skirta 18 528,7 tūkst. Lt, gauta 18 520,2 tūkst. Lt paskoloms gražinti, ilgalaikiam turtui įsigyti; Logistikos pajėgos – skirta 3 334 tūkst. Lt ilgalaikiam turtui įsigyti; Paskolų, gautų valstybės vardu, gražinimas – 12 128,0 tūkst. Lt; Karinės oro pajėgos 11 901,5 tūkst. Lt ilgalaikiam turtui įsigyti; Karinės jūrų pajėgos – 400 tūkst. Lt ilgalaikiam turtui įsigyti; Visuomenės rengimas ginti valstybę – 2 051,8 tūkst. Lt ilgalaikiam turtui įsigyti ir kitoms išlaidoms. Vykdydama šias programas, Krašto apsaugos ministerija atliko mokėjimo funkciją.

Pagal patvirtintą patikslintą biudžeto išlaidų sąmatą, Lietuvos kariuomenei vienuolikai programų vykdyti buvo skirta 464 266,4 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, iš kurių 448 279,6 tūkst. Lt skirti paprastosioms ir 15 986,8 tūkst. Lt nepaprastosioms išlaidoms. Vykdydant Lietuvos kariuomenės 2002 metų biudžeto sąmatą, buvo gauta 458 325,2 tūkst. Lt asignavimų, iš kurių iki metų pabaigos liko nepanaudoti ir gražinti į biudžetą 35,9 tūkst. Lt. Negauti asignavimai sudaro 1,29 procento patikslintos sąmatos. Lietuvos kariuomenės kasinės išlaidos 458 289,3 tūkst. Lt, faktinės 461 346,1 tūkst. Lt, kurios 3 056,8 tūkst. Lt viršijo kasines išlaidas.

Kai kurių Lietuvos kariuomenės vykdomų programų atskirų išlaidų straipsnių kasinės išlaidos viršijo patvirtintą sąmatą ir todėl buvo pažeistas Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. 5 dalies reikalavimas iš asignavimų valdytojo gautus biudžeto asignavimus naudoti tik pagal asignavimų valdytojo patvirtintas išlaidų sąmatas.

Finansinio audito metu atskiruose audituojamuose Lietuvos kariuomenės daliniuose buvo pareikšta pastabų dėl apskaitos tvarkos bei teisės aktų pažeidimų.

Karo akademija vykdė programą Karinės mokymo pajėgos. Vykdydant 2002 metų biudžeto sąmatą, buvo gauta 16 680,7 tūkst. Lt asignavimų, tačiau liko nepanaudoti 28,6 tūkst. Lt, kurie iki metų pabaigos buvo gražinti į biudžetą. Nepanaudoti asignavimai sudaro 0,2 procento nuo patikslintos sąmatos. Kasinės išlaidos 16652,1 tūkst. Lt. Metų pabaigoje pagal atskirus paprastųjų išlaidų straipsnius gauti ir nepanaudoti asignavimai buvo panaudoti kitų paprastųjų išlaidų straipsnių išlaidoms apmokėti. Faktinės Karo akademijos išlaidos sudarė 18 045,5 tūkst. Lt ir 1 393,4 tūkst. Lt viršijo kasines išlaidas, iš jų, 1 263,5 tūkst. Lt išlaidos mitybai ir 224,6 tūkst. Lt transporto išlaikymui. Skirtumus sąlygojo tai, kad maisto produktais ir kuru Akademija aprūpinama centralizuotai.

Finansinio audito metu reikšmingų pastabų dėl Karo akademijos 2002 metų finansinės atskaitomybės, apskaitos sistemos ir teisės aktų pažeidimų nepateikta.

Klaidos, pažeidimai, netikslumai

Krašto apsaugos ministerijos bendros Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2003 m. sausio 1 d. apyskaitos duomenimis kasinių išlaidų bendra suma bei pagal kiekvieną išlaidų straipsnį neviršijo patvirtintos sąmatos. Tačiau atskirų programų kai kurių išlaidų straipsnių kasinės išlaidos patvirtintą sąmatą viršijo.

Krašto apsaugos ministerijos įstaigos, vykdydamos kai kurias programas, nesilaikė Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 8 str. 5 dalies reikalavimo iš asignavimų valdytojo gautus biudžeto asignavimus naudoti tik pagal asignavimų valdytojo patvirtintas išlaidų sąmatas. Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2003 m. sausio 1 d. apyskaitos duomenimis, šių Lietuvos kariuomenės programų atskirų išlaidų straipsnių kasinės išlaidos viršijo patvirtintą sąmatą: programos „Savanorių pajėgos“, kasinės išlaidos darbo užmokesčiui viršijo 3,5 tūkst. Lt ; programos „Karinės oro pajėgos“, kasinės išlaidos kitoms išlaidoms viršijo 4,2 tūkst. Lt; programos „Karinės jūrų pajėgos“, kasinės išlaidos kitoms prekėms viršijo 34,5 tūkst. Lt; programos „Centralizuotos tarnybos“, kasinės išlaidos kitai paramai viršijo 6,6 tūkst. Lt šioms išlaidų straipsniams patvirtintą išlaidų sąmatą kitų išlaidų straipsnių sąskaita.

Minėto įstatymo nesilaikė Karo akademija. Karo akademijos vykdomos programos „Karinės mokymo pajėgos“, kasinės išlaidos kitoms prekėms ir vandentiekiai bei kanalizacijai atitinkamai 14,6 tūkst. Lt ir 11,0 tūkst. Lt viršijo šioms išlaidoms patvirtintą sąmatą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 7 str. 1 dalimi asignavimų valdytojas atsako už savo vadovaujamų ir pavaldžių institucijų programų vykdymą, išlaidų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 41 straipsnio 2 dalis numato, kad „kariai skiriami į jų karinį laipsnį atitinkančias pareigas. Kai atitinkamo laipsnio laisvų pareigų nėra, karininko raštišku sutikimu krašto apsaugos ministras gali jį iki vienerių metų paskirti į vienu laipsniu žemesnes pareigas,,

Audito metu nenustatyta atvejų, kad karininkai eitų žemesnes negu jų turimas karinis laipsnis pareigas. Pirmiau minėtas įstatymas nenumato sąlygų, kurioms esant kariai, turintys kareivių, seržantų, viršilų ir puskarininkių karinius laipsnius galėtų eiti aukštesnes arba žemesnes negu jų turimas karinis laipsnis pareigas. Kadangi karių tarnybinis atlyginimas priklauso nuo kario turimo karinio laipsnio, skiriant karį į žemesnes negu jo turimas karinis laipsnis pareigas, sudaromos sąlygos netaupiai naudoti biudžeto asignavimus darbo užmokesčiui.

Audito metu buvo nustatyti atvejai, kai skiriant karius (iki karininko karinio laipsnio) į pareigas nebuvo laikomasi Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 41 straipsnio 2 dalies reikalavimo. Kariai, turintys aukštesnį karinį laipsnį, buvo paskirti eiti vienu laipsniu žemesnes pareigas. Lietuvos kariuomenės Generolo Adolfo Ramanausko karių profesinio tobulinimo centre du kariai, turintys vyr. seržanto karinį laipsnį, ėjo pareigas, kurioms nustatytas

seržanto karinis laipsnis. MPB „Geležinis vilkas“, šeši kariai, turintys aukštesnį karinį laipsnį, ėjo pareigas, kurioms nustatytas žemesnis karinis laipsnis. Krašto apsaugos ministro 2003-04-04 įsakymu Nr. V-362 patvirtintame Generolo Adolfo Ramanausko karių profesinio tobulinimo centro etatų sąrašė ir 2003-04-17 įsakymu Nr. V-419 patvirtintame MPB „Geležinis vilkas“, etatų sąrašė karių turimas karinis laipsnis atitinka pareigų karinį laipsnį.

Audito metu pastebėta, kad Lietuvos kariuomenėje dažni atvejai, kai kariai, turintys žemesnį karinį laipsnį eina keliais laipsniais aukštesnes pareigas. Vakarų karinėje apygardoje du kariai paskirti eiti keturiais, devyni trimis ir dvylika karių dviem laipsniais aukštesnes pareigas.. LDK Butigeidžio dragūnų batalione trys kariai paskirti eiti keturiais laipsniais, vienuolika trimis,, trisdešimt penki kariai dviem laipsniais aukštesnes pareigas. LDK Gedimino štabo batalione du kariai paskirti eiti penkiais laipsniais, vienas karys keturiais, keturi kariai trimis laipsniais aukštesnes pareigas. MPB „Geležinis vilkas“, keturiasdešimt vienas karys paskirtas eiti trimis, septyni keturiais ir keturi kariai penkiais laipsniais aukštesnes pareigas.

Audito metu nustatyta, kad Lietuvos kariuomenės Vakarų karinei apygardai priskirtas Buhalterinės apskaitos skyrius pažeidė Buhalterinės apskaitos įstatymo 4 str. ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 6., 9. ir 10 punktų reikalavimus 2002 metais netvarkė ilgalaikio turto analitinės apskaitos, netiksliai skaičiavo ilgalaikio turto nusidėvėjimą. Memorialinių orderių duomenys neatitiko apyvartos žiniaraščių duomenų, o į apyvartos žiniaraščius perkelti duomenys neatitiko praeito mėnesio apyvartos žiniaraščių duomenų. Audito metu nustatyta, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2002 m. gruodžio 31 d. balanse ilgalaikio turto parodyta 471,5 tūkst. Lt mažiau, o ilgalaikio turto nusidėvėjimas parodytas 2 472,9 tūkst. Lt didesnis, t.y. tokia suma sumažinta ilgalaikio turto vertė. Rikiuotės aikštės asfalto danga, kurios vertė 283,5 tūkst. Lt nebuvo užpajamuota. Audito metu 2003 m. vasario mėn. asfalto danga buvo užpajamuota, perskaiciuotas ilgalaikio turto nusidėvėjimas, atstatant turto vertę 2 472,9 tūkst. Lt. Vertinant apskaitos procedūras dėl finansinės atskaitomybės sudarymo nustatyta, kad Vakarų karinės apygardos Išlaidų sąmatų vykdymo 2002 m. gruodžio 31 d. balansas ir Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaita bei kitos atskaitomybės formos nepasirašytos vado ir Buhalterinės apskaitos skyriaus darbuotojo. Dėl šių priežasčių auditoriai atsisakė pareikšti nuomonę apie 2002 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų tikrumą ir ar jos sudarytos pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus.

Vertinant apskaitos procedūras nustatyta, kad Vakarų karinėje apygardoje ir Vakarų karinės apygardos Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Kęstučio motorizuotame pėstininkų batalione ilgalaikis turtas, kurio vertė atitinkamai 826,1 tūkst. Lt ir 102,2 tūkst. Lt buvo įtrauktas į apskaitą kaip trumpalaikis turtas. Audito metu turtas iš trumpalaikio turto sąskaitos perkeltas į ilgalaikio turto atitinkamas subsąskaitas ir įrašytas Išlaidų sąmatų vykdymo 2003 m. sausio 1 d. balanse.

Vertinant vidaus kontrolės procedūras mitybos išlaidų apskaitos srityje, Vakarų karinėje apygardoje ir Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Kęstučio motorizuotame pėstininkų batalione

nustatyta, kad pagal egzistuojančią tvarką vidaus kontrolės procedūrų nepakanka. Vakarų karinės apygardos Butigeidžio dragūnų batalione buvo netiksliai apskaičiuojamos mitybos normos, t.y. padidintas porcijų svoris. Tai suteikė galimybę nurašyti daugiau maisto produktų, negu priklausytų. Bataliono vado pavedimu paskirti asmenys atliko tarnybinį patikrinimą, po kurio S4 viršininkui pasiūlyta nustatyti ir įdiegti maisto produktų išėigos ir kalkuliacinių kortelių kontrolės sistemą. Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Kęstučio motorizuotame pėstininkų batalione buvo nepakankamai kontroliuojamas maitinimo paraiškose nurodomas karių skaičius. Bataliono vadas 2003 03 14 įsakymu Nr. V-135 „Dėl maitinimo tvarkos“, patvirtino maisto užsakymo kontrolės vykdymo tvarką.

Audito metu nustatyta, kad Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų štabo ir suvestinio KOP Išlaidų sąmatų vykdymo balanso 2003 m. sausio 1 d. užbalansinėje sąskaitoje 01 „išsinuomotas turtas“ neįrašyti pagal valstybinės žemės panaudos sutartis Štabo valdomi žemės sklypai, kaip tai numato Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 38, 303, 304 ir 306 punktai. Lietuvos kariuomenės Karo medicinos tarnyba Išlaidų sąmatų vykdymo balanso užbalansinėje sąskaitoje 01 „išsinuomotas ilgalaikis turtas“, pagal valstybinės žemės panaudos sutartį valdomų žemės sklypų taip pat nebuvo įrašiusi. Audito metu iki Išlaidų sąmatų vykdymo balanso 2003 m. sausio 1 d. sudarymo, Karo medicinos tarnyba įtraukė į apskaitą žemės sklypų vertę 7 256,8 tūkst. Lt.

Krašto apsaugos ministerijos suvestinio Išlaidų sąmatų vykdymo 2003 m. sausio 1 d. balanso duomenimis užbalansinėje sąskaitoje 01 „išsinuomotas ilgalaikis turtas“, įrašyto išsinuomoto ilgalaikio turto vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo 8 485,6 tūkst. Lt, iš kurių Lietuvos kariuomenės išsinuomotas ilgalaikis turtas sudarė 7 344,3 tūkst. Lt, iš jų 7 256,8 tūkst. Lt sudarė žemės sklypų vertė, Karo akademijos išsinuomotas turtas 52,6 tūkst. Lt. Krašto apsaugos ministerijos įstaigos visų pagal valstybinės žemės panaudos sutartis valdomų žemės sklypų vertės ir kiekinės išraiškos į balansą neįtraukė.

Krašto apsaugos ministerijai siūloma pagal valstybinės žemės panaudos sutartis valdomų žemės sklypų vertę ir kiekinę išraišką įtraukti į apskaitą ir parodyti Išlaidų sąmatų vykdymo balanso užbalansinėje sąskaitoje 01 „išsinuomotas ilgalaikis turtas“.

Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų štabo 2003 m. sausio 1 d. biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitos duomenys neatitinka sintetinės apskaitos duomenų, t. y. apskaita tvarkoma pažeidžiant 2001 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 17 str. reikalavimus. Pažeidžiant minėtą įstatymą, Karinių oro pajėgų štabo 2003 m. sausio 1 d. išlaidų sąmatos vykdymo balanse kreditorinis įsiskolinimas parodytas 37,1 tūkst. Lt mažesnis negu kad įrašytas Didžiojoje knygoje ir sintetinėje apskaitoje. Aviacinių degalų priėmimas, saugojimas ir išdavimas, apskaita ir nurašymas Pirmojoje ir Antrojoje aviacijos bazėse buvo vykdomas pažeidžiant šiuos teisės aktus:

- 2001 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 12 str. 1 dalį ir šio įstatymo 13 str. 1 dalies 4, 5, 6 punktus,
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizacijos tvarkos 29 p. ir 55 p.,
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 792 patvirtintos Atsargų laivams ir orlaiviams tiekimo tvarkos 11 p.,
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos,
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 270 patvirtintą Naftos produktų, biokuro, bioalyvos ir kitų degių skystų produktų apskaitos taisyklės ir Naftos produktų, biokuro, bioalyvos ir kitų degių skystų produktų gabenimo ir laikymo kuro talpyklose tvarką;
- Krašto apsaugos ministro 1998 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 1395 patvirtintų Degalų, tepalų, specialiųjų skysčių ir techninių priemonių apskaitos nuostatų 9.4 p.

Karinėse oro pajėgose auditą atlikę auditoriai negalėjo patvirtinti:

- Pirmojoje ir Antrojoje aviacijos bazėse 2003 m. sausio 1 d. apskaitomo faktinio aviacinių degalų likučio;
- 2002 metais Pirmojoje aviacijos bazėje į faktines išlaidas įrašytą 1 020 842 Lt, o Antrojoje aviacijos bazėje – 949 961 Lt vertės aviacinių degalų panaudojimo tikrumo ir teisingumo;
- Pirmosios ir Antrosios aviacijos bazių Išlaidų sąmatų vykdymo 2003 m. sausio 1 d. balanso 5 eil. „Medžiagos ir maisto produktai,, , Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2003 m. sausio 1 d. apyskaitų 11 eil. „Transporto išlaikymas,, bei Atsargų ir trumpalaikio turto judėjimo apyskaitų 12 eil. „Kuras, degalai, tepalai,, 2003 m. sausio 1 d. tikrumo ir teisingumo. Auditoriai apie Karinių oro pajėgų finansines ataskaitas pareiškė sąlyginę nuomonę.

Pastebėjimai, rekomendacijos

Vertinant butpinigių kariams skyrimo vidaus kontrolę pastebėta, kad ji yra nepakankama.

Krašto apsaugos ministerijos viceministro P. Malakausko 1999 - 03 - 05 potvarkiu Nr. 12 - 704 nustatytos Butpinigių mokėjimo tvarkos punktas „, profesinės karo tarnybos karys per IO dienų privalo informuoti personalo skyrių apie gautą tarnybinį butą,, , sudaro galimybę kariui, gavusiam gyvenamąją patalpą, bet apie tai nepranešusiam, gauti butpinigius. Krašto apsaugos ministro 2000 - 05 - 24 įsakymu Nr. 555 patvirtintoje Asmens bylos struktūroje nenumatyta, kad duomenys apie kariui suteiktą gyvenamąją patalpą turi būti įtraukiami į kario asmens bylą. Perkėlus karį iš vieno dalinio į kitą, jo asmens byla ar jos kopija yra perduodama naujam daliniui per 10 dienų (pagal jau minėtą įsakymą patvirtintos Asmens bylos formavimo, papildymo, saugojimo ir perdavimo tvarkos 15 p.), tačiau duomenys apie kario turimą gyvenamąją patalpą į naują dalinį

nepatenka. Karys, nepranešęs apie turimą gyvenamąją patalpą, turi galimybę naujajame dalinyje gauti butpinigius, o karys, atleistas iš tarnybos krašto apsaugos sistemoje – galimybę toliau gyventi tarnybiniame bute.

Siekiant užtikrinti pakankamą vidaus kontrolę skiriant butpinigius profesinės karo tarnybos kariams, Krašto apsaugos ministerijos Personalo ir socialinės saugos departamentui rekomenduota papildyti tipinę kario asmens bylą informacija apie aprūpinimą tarnybiniu butu, patikslinti viceministro patvirtintą Butpinigių skyrimo tvarką. Personalo ir socialinės saugos departamento direktorė 2003 m. kovo 25 d. raštu Nr. 6IS - 161 informavo, kad siekiant pagerinti vidaus kontrolę 2003 m. kovo 20 d. pasirašytas krašto apsaugos ministro įsakymas Nr. V-286 „Dėl 2000 m. gegužės 24 d. įsakymo Nr. 555 „Dėl tipinės asmens bylos struktūros, pakeitimo,“, kuriuo vadovaujantis duomenys apie kariui suteiktą tarnybinę gyvenamąją patalpą bus ištraukiami iš kario asmens bylą.

Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų štabe 2003 m. sausio 1 d. pavedimų lėšų sąskaitoje, įvykdžius Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos gynybos ministerijų ir Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos Savitarpio supratimo memorandumą dėl Regioninio oro erdvės stebėjimo koordinavimo centro, liko nepanaudotas 71,5 tūkst.Lt likutis. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 80 punktu. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 200 punktu bei minėto memorandumo 13 skyriaus 5 punktu įvykdęs pavedimą, Karinių oro pajėgų štabas nepanaudotų lėšų likutį turėjo gražinti. Lietuvos kariuomenei buvo pasiūlyta 2002 metais nepanaudotą 71,5 tūkst. Lt lėšų likutį gražinti pervedusiems lėšas asmenims arba pateikti šia suma sumažintą ir patvirtintą 2003 m. biudžeto (savitarpio supratimo memorandumo) išlaidų sąmatą.

Audito Karo akademijoje metu akademijos vadovybei buvo pasiūlyta sustiprinti priskaitymų naujai priimtiems darbuotojams ir kai keitėsi apmokėjimo sąlygos bei karių tarnybos laiko apskaitos vidaus kontrolę.

Finansinio audito 3-ojo departamento
direktorius

Vytautas Budriūnas

Vyriausioji valstybinė auditorė

Regina Krutkienė

Susipažinome:

Krašto apsaugos ministras

(parašas)

Linas Linkevičius

(data)

Finansų ir biudžeto departamento
direktorė

(parašas)

mjr.Ina Naruševičienė

(data)

Buhalterinės apskaitos skyriaus viršininkė

-

Regina Kybartienė

Pareigos

Vardas Pavardė